

Oponentský posudok na diplomovú prácu Bc. Veroniky Špirkovej

Útulok pre bezdomovcov

Autorka sa v práci snaží zachytiť socio-priestorové aspekty nízkoerahového denného centra a nocľahárne pre bezdomovcov vo veľkom českom meste. Práca samotná je založená na kvalitatívnom výskume, ktorý realizovala od decembra 2016 po máj 2017. Text sa dá rozdeliť na dve časti, a to teoreticko-metodologickú a praktickú.

Najviac výhrad mám k časti prvej, ktorá má rôzne nedostatky, avšak sú to tie, ktoré sa objavujú naprieč diplomovými prácami u ľudí, ktorí ešte nemajú až také skúsenosti v písaní odborných textov a v piatom ročníku sú u študentov pomerne bežné. Autorka sa snaží k získaným (a prežitým) dátam pristupovať skrz trialektiku H. Lefebvra a E. Soji, ale nefunguje to presne ako by malo, čo je možné zaznamenať hneď v úvodných kapitolách, kde autorka evidentne v danej teórii tápe a kostrbatým a zbytočne zložitým štýlom písania s ňou spoločne začne tápať aj čitateľ (napr. nie vždy je jasné kde sa začínajú a končia myšlienky autorky práce a kde už je citácia/parafráza). K neusporiadosti prvej časti práce ešte prispieva formálna stránka - určite by v nej nebolo na škodu členiť text logickejšie, a to najmä s ohľadom na prehľadnosť (napr. „1. Kapitola stav doterajšieho bádania“ je tak trochu mimo vzhľadom na to, že rozoberá informácie, ktoré sú taktiež predmetom kapitoly „2. Predmet výskumu, teoretické východiská a ciele práce“; v daných kapitolách taktiež chýba viac podnadpisov, ktoré by prehľadnejšie členili informácie v nich obsiahnuté, ale to už je pravdepodobne skôr otázka mojej osobnej preferencie). Pasáže, v ktorých píše všeobecne o útlukoch majú jednu trhlinu – samé o sebe nie sú zlé, avšak boli nešťastne zvolení autori, ktorí píšu o bezdomovectve napríklad v New Yorku a takéto informácie nemusia mať všeobecnú platnosť, pričom priamo v texte chýba bližšia lokalizácia v závislosti na tvrdeniach (napr. stať kde opisuje, že úmrtnosť užívateľov útulku je 2 až 8x väčšia než u väčšinovej populácie (str. 11) – toto tvrdenie u nás nemusí platiť, keďže USA má úplne iný zdravotný a sociálny systém). Pokiaľ ide o metodológiu, tak tá je spracovaná na diplomovú prácu veľmi kvalitne a v niektorých ohľadoch si dovoľím skonštatovať, že nadštandardne. Zvolené výskumné metódy boli použité dobre, čo sa odráža aj v praktickej časti práce. Autorka vie, ako sa zbližiť so sociálne vylúčenými jedincami a má vynikajúci pozorovací talent, ktorý následne aj využila v druhej časti práce. Obzvlášť za zaujímavú pokladám podkapitolu „3.3 Konflikt výskumníčky / pracovníčky v sociálnych službách / vlastnej osoby“, ktorá samotná by už bola hodná na spracovanie do samostatného článku (samozrejme, v prípade rozsiahleho rozšírenia a úpravy).

Praktická časť práce (teda druhá polovica) trpí už vyššie spomínaným tápaním v teórii, čo však neznamená, že je nekvalitná. Prepojenie s teóriou nie je najlepšie, čo je spôsobené najmä tým, že autorka si vybrala pomerne zložitý teoretický rámec - ak by pracovala s niečím jednoduchším (napr. s myšlienkami o priestore od Christian Norberg-Schulz, Pierre Nora a pod.), tak som si istý, že by teóriu s praktickou časťou prepojila bez väčších problémov. Autorka si však vybrala ťažšiu cestu, čo osobne pokladám za pozitívnu vec, aj keď sa zdarila len čiastkovo. Druhá časť na rozdiel od prvej je už logicky usporiadaná, prehľadná a napravuje chyby, ktoré boli prítomné v predchádzajúcej polovici textu. Ako už bolo

uvedené, metodologický rámec práce bol postavený dobre, čo prinieslo svoje ovocie - autorka aj napriek úskaliam, ktoré už boli spomenuté, výstižne a pomerne vecne popísala socio-priestorové aspekty daného zariadenia, čo bolo stručne povedané aj cieľom výskumu. Čo sa týka samotného záveru práce, tak je síce možné v ňom nájsť zhrnutie, ale osobne mi tam chýba, metaforicky povedané, „bodka“ – niečo, čo to všetko uzatvára a zastrešuje ako celok.

Výskum bezdomovectva rozhodne patrí k ťažším okruhom etnológie, najmä čo sa týka samotného pobytu v teréne, ktorý autorka zvládla výborne a preukázala, že je schopným výskumníkom, ktorý sa ale musí naučiť lepšie pracovať s textom. Odporúčam danú prácu v budúcnosti po jej očesaní a odstránení nedostatkov publikovať v podobe odborného článku/článkov, kde by nebolo na škodu, ak by realizovala ešte jeden výskum v inom obdobnom zariadení a výsledky komparovala.

Práca má síce svoje nedostatky, ale celkovo s prihliadnutím na obtiažnosť témy navrhujem hodnotenie (v závislosti na priebehu obhajoby) v pásme výborne až veľmi dobre.

Mgr. Filip Jakubec, DiS. art.